

مدیر کل

جلال الدین محمد بنی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیه (جبل المتین)
عنوان مراسلات
تهران خیابان لاله زار
ناب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر اقا شیخ یحیی کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومیه

جبل المتین

۱۳۱۱

تهران

قیمت اشتراك سالیانه

تهران ۴۰ فران
سایر بلاد داخله ۴۵ فران
روسیه و فنقاز ۱۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانك
قیمت يك نسخه ()
در طهران يكصد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان سطری
دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه
با امضا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

شبه ۱۹ ربیع الثانی ۱۳۲۵ هجری قمری و ۱۲ خر داد ماه جلالی ۱۲۹ و ۱ ژوئن ۱۹۰۷ میلادی

(وزارت علوم)

در چند نمره قبل شرحی بقلم یکی از دانشوران در خصوص وزارت معارف و بیرونی مکاتب و منظم نبودن مدارس و ترقی نکردن متعلمین و نکشته خود نیز مجملی عقیده و رأی خود را در ذیل آن مرقوم داشتیم و گمان میکردیم عرایض خالصانه صادقانه ما را بنظر بزرگواری نگریسته معایب را رفع خواهند فرمود و اصرار در صحت اعمال و افعال را که نوعی از خود پسندی و استبداد است کنار خواهند گذارد - لکن بدبختانه تیرهای ملامت و شماتت را از هر سمت بطرف خود متوجه دیدیم و البته حداد را بر ضد بیسانان خود متصل در تنطق مشاهده کردیم هر کس بزبانی و بیانی سخنی میگوید و راه عذر میتراشد یکی براثت ذمه وزیر علوم حالبه را ثابت میکند بگمان اینکه ما باشخص خاص طرفیت داریم ولی باید دانست که ما از تواقص این وزارت خانه صحبت میکنیم کاری با وزیر و دبیر نداریم و قتیکه میگوئیم معلمین لایق باید آورد حقیقتا بامیرزا فلان و شیخ بهمان روی سخن متوجه نساخته ایم که بر خود بگیرند و داعیه شرف بکنند و بر ما محاکمه دائر نمایند که چرا ما از لیاقت خلع کرده و از قابلیت انداخته -

یکی دیگر فقدان پول را بهانه کرده ترانه دیگر ظاهر میسازد غافل از اینکه ما خود این مسئله را میدانیم ولی بیایات مادر مرحله دیگر است که با لزوم پول هزار ها فرسنگ مسافت دارد - ثالثی که شکایت دوستانه میکند و بتذکار ایام سلمی و سعدی میپردازد و روزنامه را از قبیل مکاتبات شخصی و خصوصیه تصور میکند و

با وضع بسیار شیرینی ما را امر باظهار باطل و کتمان حق میسازد و این متاع زشت چرده را بارنگ و آب سخن در ذهن ما جلی دادن میخواهد - رابعی بتوب و نشر تهدید و تخویف میکند و باسباب جنبی و گریه رقصانی ما را انداز مینماید بی خبر از اینکه ما در اول قدم از سر گذشته بیروانه وار خود را بر آتش زده ایم روزیکه مردم از ترس جرئت نمیکردند در ذهن خود پاره خیالات راه بدهند و از هر کس بویی میبردند که کلاهش بوی قرمه میدهد فوراً بهالم دیگرش مسافرت میدادند ما بیباکانه سخن میگفتیم و از خیر خواهی ملت و افشاء خیانت خائنین ذره فرو گذار نمیکردیم حالاهم مشکل است از عقیده خود برگشته باشیم و از رسوخ خویش گویا نکاسته ایم

خدا میداند که ما باشخص خاصی طرفیت نداریم و صفحات روزنامه را بلوث اغراض باطله آلوده نمائیم و دوستی و دشمنی باشخص را در اوراق جریده منظور نمیسازیم مثلا وزیر داخله سابق با ما کمال لطف در دو سال قبل داشته ولی تا کنون يك کلمه توانسته ایم تمجید و توصیفی از ایشان بکنیم باید روزنامه نویس از شخص بکی صرف نظر کرده کار را ببینند و الا در عوض اجر جلب لعنت برای خود خواهد نمود

خلاصه مکاتیب متعدده در این خصوص با اداره رسیده و شفاها نیز جماعتی باز بانهای نرم و درشت بیانات مختلعه نموده اند و ما از جمله صرف نظر کردیم یعنی مطلبی صحیح از تمام آن قال و قیل درك نکردیم که قابل درج باشد تا اینکه بعضی سوء ظن پیدا کرده زمره ها کردند و حمل بر آنچه نباید بکنند کردند اذنا مکتوب ذیل را که

بالنسبه صحیحتر و بواقع نزدیکتر بود درج نمودیم و در ذیل آن عقده خود را بطور اجمال معروض میداریم خدمت مدیر روشن ضمیر روز نامه مقدسه حبل المتین عرض میشود

شرحی که در باب بی نظمی مدارس و اغتشاش امور کارخانهای آدم سازی مرقوم داشته بودید زیارت شدبندۀ ناچیز نیز بقیده خود چیزی بمقل ناقص رسیده خواستم اظهار دارم و اگر عیب و نقصی دارد امیداست معذور و معفو قرارید پوشیده نباشد که بنده هم دوستی و آشنائی و سابقه با وزیر علوم و معارف بهیچوجه من الوجوه نداشته و ندارم و هر چه عرض کنم از راه صرف خیر خواهی و وطن پرستی است لذا عرض میکنم انسان خوبست در هر کار و اقدامی انصاف خود را از دست ندهد خصوصاً شخص نویسنده که باید بسیار منصف باشد و از راه حقیقت گوئی سخن راند از جنابمالی سؤال میکنم آیا با بی پولی ممکن است مفتشی کرد؟ یا کیسه خالی ممکن است تحکم نمود؟ چگونه میتوان بمدیران و معلمین بیچاره که هشت ماه متوالی بدون دیناری از صبح تا غروب زحمت کشیده جان کده و کلمات صد تا یک غاز گفته تحکم و تشدد نمود؟

کبیه دولت علیه ایران سالی شصت هزار تومان ببعضی مدارس اعانه مرحمت میکند و بعد از مدت های مدید که برات صادر شد تومانی پانزده شاهی کسر میکنند استدعا میکنم از در انصاف بیرون آئید و بفرمائید ببینیم آیا محض تشویق و ترغیب بود که معلمین پس از زحمات زیاد و رنجهای بسیار تومانی پانزده شاهی از مواجشان کسر شود مرحبا آفرین بر این تشویق ! . . .

مدیران مدارس و معلمین منتظر اضافه مواجب ها و مراحم مخصوصه بودند آیا در هیچ مملکتی از مواجب اجزاء وزارت علوم و معلمین بیچاره بد بخت تومانی پانزده شاهی کسر میکنند خوب وقتی نباشد کار باین ترتیب پیش رود معلوم است عاقبت آن کار اختلال بهم رسانده از پیش نخواهند رفت باز این بیچارگان مدیران و معلمین باوجود این تعدیات و تظلمات بان جزئی حقوق راضی شده که ماه به ماه عاید داشته قوت لایموتی کرده بخور و نمیر زندگانی کنند . . .

اگر جنابمالی مسبوق باشید فعلا هشت ماه است دیناری بمعلمین و مدیران و سایرین نرسیده آخر این بیچارگان بچه امید کار کنند ا حال فرض میکنیم که مدیران مدارس بضاعت جزئی داشته باشند و بتوانند تحمل اخراجات این مدت ها را نموده و منتظر و چشم داشتی بحقوق خود داشته باشند ولی بیچاره معلمی که در تمام آسمانها یک ستاره ندارد چگونه ممکن است

هشت ماه بدون یگدیناری گذران کرده و باز با کمال دل گرمی و اشتیاق کار کنند والله باید خیلی از معلمین و مدیران مدارس ممنون و متشکر باشیم که باین ترتیب افلا سر خدمت خود حاضر می شوند این ترتیب مدارس بود که جزئی اعانه از دولت نمیگیرند اما مدارس مای که بهیچ اسم و رسمی یک پول از دولت و نه از اولیای آن نمیگیرند و یک غاز اعانه نه از خارج و داخل ندارند چه کنند؟ فلان شاگرد از اول ماه تا بیست و نهم بمدرسه میرود روز غره که هنگام برداختن شهریه است اولیای ان طفل فوراً پسر خود را بمدرسه دیگر برده تا بیست و نه روز دیگر باز در ان مدرسه رفته مجدداً تجدید مدرسه میشود و حال آنکه آخر ماه مدیر مدرسه مجبور است که شهریه معلم را برساند از کجا خواهد رسانید؟ اگر این مطلب منافی با میل و اعتقاد کسی نباشد و صلاح بدانند خواهش مند است بعد از حک و اصلاح در روز نامه یومیه حبل المتین درج فرمائید

۴۴. ابراهیم خادم وطن

حبل المتین

لسج الريح علی الماء زرد

یاله درع منبع لوجمد

(مضمی علی الایران حین من الاله لم یکن شیئاً مذکوراً)
زمانی بر ایران گذشت که وزراء هر نوع اقدامات نافع یا مضره بر طبق خیالات و اغراض خود میکردند و باحدی مجال چون و چرا نمیدادند فعال ما یشاء و حاکم ما برید و دند و تا وقتی که بر مسند وزارت تکیه داشتند رای شخصی شان در هر کار قاطع امر و فاصل عمل بود بی جهت میزدند و بی سبب نوازش میکردند کار را از کار دان گرفته بنادان میسپردند و امور صحیحه را کیف ما بریدون فاسد میکردند - و چون غزل میشدند و از غرور وزارت فراغتی حاصل میکردند و از دور و نزدیک سر زنش و ولایت شنیده گناهارا برگردن دیگران میگذاردند و اهل آسمان و زمین را برای اثبات بی تقصیری خود مقصر جلوه میدادند قضا و قدر، وضع مملکت، عدم لیات ملت، نا مساعدت روزگار، کج رفتاری ملک دوار، بی میلی سلطان را برهان عصمت خود میاوردند و با صد هزار قسم و دروغ و بهتان برائت ذمه خود را ثابت میکردند امروز این حرفها گفته شده و این دلائل پوسیده بخرج یک بچه نمیرود از وزیر کار میخواهند عذر نمایند باینکه مسئولیت برگردنش گذارده اند اگر میتواند باید

اقدام کرده بر طبق صحت اداره خویشرا گردش دهد
والا باید فوراً استعفاء نماید شق ناک ندارد .

اما جان آیبی بولی تنها راجع بوزارت معارف است
و این بد بختی از آسمان بجهت او نازل شده و سایر
وزارتخانهها هر کدام چند صندوق مملو از اسکناس دارند
که ایراد بر آنها جایز و بر این حرام است مگر وزیر عدلیه
نبود در هفته قبل بمجلس مقدس رفته گفت مخارج تمام
اجزاء را تا کتون بن از جیب خود دانم و بانصد ماده
قانون مرتب ومدون کرده بوکلاء محترم نشان داد ؟ !
ما میگوئیم وزارت معارف یکی از وزارتخانههای
هشنگانه مسئول است چرا جهت خود قانون ترتیب نمیدهد
الحمد لله در اداره معارف و در فامیل محترم وزیر علوم
مردمان فاضل دانای کار دان بسیار هستند که میتوانند در
مدتی اندک قانون نامه معارف را مرتب نمایند دیگر
مطلبی علت ندارد

ما میگوئیم مدارس برگرام میخواهد که هر کس
تکلیف خود را دانسته متحیر نماد و در ترتیب مشاغل
محتاج باستعمال قوه دماغی خود نشود آیا این مسئله
پول لازم دارد ؟ !

ما میگوئیم تمام مدارس باید بیک دستور العمل رفتار
کنند کتب درسی ومدت تحصیل و اوقات درس وسین
تحصیل بیک طریق باشد آیا برای ابتکار پول واجب است ؟
ما میگوئیم اشخاص ممرض محزب باید از اداره
معارف اخراج شده مشاغل آنها را ما بخود رئیس راجع
شود آیا ابتکار آای والوق میخواهد ؟

ما میگوئیم وزارت علوم بکدوره کتب مدون کرده
اختصاص بخود داده سالیانه مبلغها از این کار فائده ببرد
آیا برات صادر کردن میخواهد ؟

شهداله ما شخص وزیر علوم را از اشخاص عالم
وطن پرست عبور مملکت میدانیم و از خدمات ایشان
نهایت تشکر داریم لکن معارف باید اصلاح شود رئیس
و وزیر هر کس باشد

این مسئله را متممی است که در نمره بعد درج آن
لازم است فعلا معذرت میخواهم

خلاصه مذاکرات مجلس دار الشوری

بقیه از نمره قبل

مذاکره این مطلب شد که دستخط همیونی
در حبس رحیم خان این بود که مفلولا باید محبوس
شود در حالتیکه امروز دیده شد در کمال فراغت و راحت
بوده چرا اجراء این دستخط را مجلس نمی خواهد گفتند
دستخط همیونی را مجلس نباید اجرا کند ولی باید زودتر

مشغول باشند تا اینکه بعضی تعلیمات و تقلبات او داده نشود
و در استنطاق هم باید کسانی که ملت بانها اطمینان دارند مراقب
و حاضر باشند در خصوص فهرست مطالبی که مجلس
خواسته بود مذاکره شد که باید تمامی این جزئیات را
صورت گرفته هر یک باوقتی معین بوزارت داخله فرستاده
شود که انجام نمایند تا مجلس بفراغت خاطر
بتواند مشغول ایجاد قوانین بشود یکی مسئله رحیم خان
و پسرش دیگری قوام الملك با دو پسرش سه روزه
حرکت نمایند آصف الدوله پنج روزه مجازات شود
حاجی آقا محسن بهر طوری که باشد پنج روزه حرکت
کند متولی باشی ده روزه محاکمه شود صرافها که
با مسیو تر طرفی شدند ده روزه محاکمه شوند
اغتشاشات داخلی شهر و اطراف معجلا مبدل بامنیت شود
مظفر الدوله از زنجان خواسته شود اغتشاشات طوالش
باید رفع شود وشکایت رعایا رسیدگی شود تمامی این
مذکورات را فهرست کرده که بوزارت داخله نوشته شود
لایحه از انجمن شیراز بیا که در جای بهارستان متحصن
بودند قرائت شد که حال مدت یکماه است منظر اهل
شیراز در این جا هر روزه اظهار تظلم وشکایت می نمودند
و هنوز قوام الملك حرکت نکرد این مسامحه و تعلل
مملکت فارس را از دست خواهد داد اگر تا فردا عریض
ما رسیدگی نشود آنچه لازمه اقدامات است خواهیم نمود
و کسیرا بر ما بعد از این حق تراض نخواهد بود عموم
وکلا تصدیق داشتند که ایشان حق دارند و این مسامحات
بیشتر راجع بخود مجلس خواهد بود که جد تمام در
انجاح مقاصد خویش ندارد

(قابل توجه حجج الاسلام و وکلای مجلس شورای ملی)
قبل از اینکه کار شرکت عمومی و رسیدگی بحساب

ملك التجار بمجلس مقدس ملی رجوع شود ما شرکاء
ببچاره که پول نقد ذخیره و اندوخته خود را داده ایم
تکلیف خود را میدانستیم و هر روزی باستانی پناهنده
و در درگاهی برای مطالبه حقوق و استیفای پول خود
معترف میشدیم و لامحالہ اگر نتیجه هم حاصل نمیشد بقدر
مقدور از برای مجاهدت دریغ نمیشد و حاصل اقدامات
خودمان را مستحضر بودیم بالاخره بحسب استدعای
مؤسین از طرف دولت باینکه شهدالله بهیچوجه وظیفه
مجلس رسیدگی باین قبیل امورات نبوده ونیست این کار
را بمجلس مقدس رجوع کردند اینها هم قبول کردند و
انجام این کار را بر عهده خود گرفتند از وقتی که این کار
راجع بمجلس شده است با هزاران امیدواری هر روزه در انتظار
هستیم که تکلیف ما منظر زمین غارت شده را معین خواهند
فرمود و وجوه مسروقه ما را از این جماعت . . . استرداد

خواهند کرد بدبخانه حالچند ماه است میگذرد و ابدأ نتیجه و اثری ظاهر نیست حتی مذاکرات انهارام مطلع نمیشویم و در هیچ يك از جراید نمی بینیم و از این رسیدگی هفته یکی دو ساعت نیز که اغلب اوقات راهم ملک التجار طفره میزند و حاضر نمیشود اطلاعی نداریم اگر وکلای محترم از عهده بر نمی آیند رسماً جواب گفته تکلیف ما را معین کنند و اگر می توانند چرا مسامحه و تملل روا میدارند کار از دو صورت خارج نیست یا ملک التجار بسایر مؤسین ظلم کرده و کلاه همه را بنشانی او بر داشته یا سایرین این معامله را با ملک التجار کرده اند در هر صورت تکلیف ما بیچارگان چیست و حاصل عمر خود را از کی باید بخواهیم اگر توجهی عاجلاً در این باب مبذول نداشته این کار را بکسر بکنند بدون هیچ ملاحظه و اندیشه فرود آمدن مؤسین را که پشت این سهام را مهر کرده اند در ملاء عام توفیق نموده پول خودمان را با هزاران افنضاح میگیریم حالا که کسی در این مملکت بهم نمیرسد احتیاق حق ما بیچارگان را بکنند و همه را بملاحظه و اغماض و دفع الوقت میگذرانند ما هم خود مان استیفای حقوق مشروع خود را خواهیم کرد زیاده از پنج سال نمیشود صبر کرد و جواب خیار و قصاب را هم بحواله شرکت عمومی نمیتوان داد برای اتمام حجت این اعلان رسمی را بتوسط جریده فریده تقدیم داشتیم که کسی را حق سؤال و جواب با ما نباعد (شرکای شرکت عمومی یا غارت شدگان ایران)

ترجمه تاسکرافات خارجه

لندن ۱۱ ربیع الآخر

سیو ستولین صدر اعظم روس بدو ما اظهار داشت که ۲۸ نفر از شورشیان را که میخواسته اند بمسارت دولتی ریخته امپراطور و کراوندوکلار را بکشند گرفتار کرده اند اعضای دوما از اینکه شخص امپراطور از این مهلکه نجات یافته بیان مسرت و شادمانی و از اقدام شریانه شورشیان اظهار نفرت کردند و لایحه مبنی بر این اظهارات نوشته در ارسالش رای گرفتند اما در هنگام گفتگو و رای خواستن وکلای سوسیالیست (اجتماعیون) و هوا خواهان کارگران از مجلس بیرون رفتند

ستولین در دوما رفته و گفت ابداً من با این خیال همراه نیستم که زمین ملاکیز را گرفته و بر عایا تقسیم کنند در عید یانکوت (که پنجاه روز پس از عید فصیح و مطابق با ۲۹ فوراست) در انگلستان هوا بسیار سرد شد هوای ایرلند نسبت بالمان و فرانسه و انگلستان گرمتر بود و در پاریس آبروز برف بارید

بملاحظه شورش و انقلاب از برتوریابه (ژوها نبروک) فاشون فرستاده شد در وف بر پا کردن مجسمه سیر هکتور ما کد نالد که خود را در ترانسوال ممتاز و سر بلند کرده جمعیت زیادی از نقاط مختلفه هیقلاندر اجتماع کرده و حضور بهم رسانیدند ولی انتقال ملی در (دنکوال) بود در انجمن ملی هند لردا مقبول چنین تقریر کرد که جوانان هندی که با انگلستان می آیند در شهر ها و مدارس دشمنان سلطنت انهارا بد آموزی میکنند و خطر این مسئله بیش از خطر هندیانی است که خود از دولت انگلیس رنجش دارند

شرکت چین ضیافتی بجهت احترام سیر لوکارد داده و او را با وضعی شایان پذیرائی کردند

مشار الیه چنین اظهار کرد که دول استعماریه را لازم است در منافع تجارنی با هم همدستی کند بعد چنین گفت که بملاحظه بیداری چین و ژاپن و بریدن تنگه یاناما نمایندگان انگلیس را که در مشرق افات دارند لازست پیوسته بیدار کار و هوشیار باشند

چهارصد نفر سرباز از فوج هیقلاندرها بمشرق و دو صد نفر از فوج (بردود) بمغرب راند رسیدند دو صد سرباز از فوج دیگر به ژوها نبروک میروند امپراطور روس گفته است در صورتیکه مملکت محترم و در حال ترقی و امنیت باشد من چندان در بند زندگی نیستم

انجمن فلاند دیروز افتتاح شد اعضای آن فوزه نفرند

انتخاب ثانویه وکلا برای دارالشورای ملی انریش تمام شد مجلس مذکور مرکب از ۲۱ پارتنی یا حزب است فویترین، آسپاسوسیالیستها و انیشمیت ها هستند که عده حزب اول ۸۲ و دوم ۶۶ نفر است

اعلان

این بنده چون وکالت بعضی از جراید معروف را دارم و مخصوصاً برای نسخه فروشی هم آدمها فراهم کرده ام که در دست گرفته بفروشند لذا جراید یومیه و هفتگی خواه در ایران خواه در خارجه طبع میشود بشرط اعتدال قیمت نسخه و آئونه با کمال افتخار در وکالت و توزیعش حاضر ام آدرس میرزا محمد علی مغازه مرث

اعلان

شخصی از تحریر مراسلات بنحو صحیح و درج محاسبات تجارنی یا غیر تجارنی حاضر است کسی طالب باشد تا يك هفته دیگر بمركز اداره جبل المتین رجوع فرماید

حسن الحسینی الکاشانی